

Вашингтон – Пакистан је постао земља која најбрже увећава свој нуклеарни арсенал, данас већи од оног „легалних“ нуклеарних сила, Британије и Француске, пишу водећи амерички дневници, „Вашингтон пост“ и „Њујорк тајмс“.

Синхронизовано изношење процена о нуклеарној опремљености важног америчког савезника у региону („Пост“ је о томе писао у понедељак, а „Тајмс“ јуче, оба уз позивање на анонимне изворе), што одудара од званичног правила да се о томе јавно не дебатује, свакако је у функцији притиска на Исламабад, који је, како се наводи, постао главна сметња Обаминим плановима да успостави нови режим за производњу и контролу такозваних фисионих материјала.

Пакистанска нуклеарна експанзија збила се у последње две године, откако је у Белој кући Барак Обама. Процене су да је 2008. Исламабад имао око 70 бомби, а данас се говори о броју између 100 и 120.

Пакистанци ово не поричу (овде се сматра и да имају разлога да своје залихе приказују и већим него што јесу), а убрзано нуклеарно опремање се правда новом чињеницом у суседству. Индија је наимае 2008. са САД потписала нуклеарни споразум који јој омогућава да легално купује гориво за нуклеарне централе, што је домаће капацитете ослободило за војну производњу. Исламабад билдовање својих атомских мишића правда управо потребом да парира суседу, мада је нуклеарна премоћ, бар кад је реч о броју атомских глава, сада на његовој страни.

Индија, међутим, има премоћ у конвенционалном наоружању. Ове две земље, уз Израел, једини су поседници нуклеарног оружја који нису потписници НПТ, међународни уговор о непролиферацији.

Америку пакистанско нуклеарно ширење брине из два разлога. Први је свакако могућност да то оружје, у повремено веома хаотичним пакистанским приликама, доспе у руке терориста или исламских екстремиста, због чега Вашингтон тамошње системе заштите и чувања годишње дотира са око 100 милиона долара.

У депешама Стејт департамента које је „Викиликс” објавио прошле године, послатим од америчке амбасадорке у Пакистану, износи се процена да су нуклеарни материјали у америчким лабораторијама недовољно заштићени и да би неко од запослених могао да их прокријумчари до нежељених руку.

Други разлог за забринутост јесте чињеница да је Исламабад постао једина кочница консензусу који Вашингтон настоји да испослује на преговорима о нуклеарном разоружању у Женеви, који би регулисао производњу нуклеарних материјала. Пакистански амбасадор у тим разговорима је прошле недеље чак оптужио САД за „двоструке стандарде и дискриминацију”.

Америчке бриге су разложне, с обзиром на пакистанску нуклеарну историју: водећи функционер његовог програма Абдур Кадир Кан (који има репутацију „оца исламске бомбе”), био је, како је откривено 2004, водећи актер „нуклеарног базара”, на којем су се технологијом и материјалима за атомско оружје снабдевали Либија, Иран и Северна Кореја.

(Политика)